

Forfatter: Bergsøe, Vilhelm

Titel: Udrag fra Fra Piazza del Popolo · I

Citation: Bergsøe, Vilhelm: "Fra Piazza del Popolo", i Bergsøe, Vilhelm: *Fra Piazza del Popolo*, udg. af Flemming Conrad ; Lars P. Romhild , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, [1988], s. 620. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bergsoev01ny-shoot-idm139673026618352/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Fra Piazza del Popolo

- slangebids sammen med hans to sønner, jf. den rom. digter Vergils helte-digt *Aeneiden* (ca. 20 f.Kr.) II 40-56 og 199-231.
- 98 *Mile*: 1 dansk mil = godt 7 1/2 km – *milie i Træ*: træskærerarbejde var en væsentlig almuekunst. – *Løbedreng*: bud, søkrenedreng.
- 99 *første og anden Præbelønning*: kunstakademiets udmærkelser. – *Folberg eller Vessel*: de to klassiske digtere H. og Wessel fra 18. årh. var begge nord-mænd og begge rationalister.
- 100 *Holdren lægger hos os*: huldren i norsk folketradition svarer i visse henseender til elverpigerne i dansk: et magisk kvindeligt væsen, hvis lokkende dans eller leg viser sig i sommeraftenerens tåge ølign. – *som dem, der glemmes ... Søens Bund*: jf. det efterfølgende i teksten samt Bergsøes *Rom* (1877) 459-61. – *gækkede*: narrede, illuderede.
- 101 *Nympher*: blandt de lavere guddomme i gr.-rom. mytologi er både de kvindelige *nymfer* og de mandlige *Fauner*; de kvindelige *Dryader*, *Undiner* og *Sylphider*: er nymfer, der er knyttede til hhv. træer, vand og luft – *Guldalderens Tid*: den lykkelige, ældste tidsalder, jf. mytologiske traditioner. – *Genius*: skytsånd i rom. mytologi. – *Nanna*: Roms anden konge, jf. den legendariske kongerække før uden for ca. 500 f.Kr. Myten om Nemusøens opkomst i den rom. digter Ovids *Metamorfoser* (o. Kr.f.). Anderledes end af den gamle kunstner genfortælles »Ovids skønne Mythe« i *Rom* (1877) 459. – *Diana*: kysk gudinde for jagen samt månegudinde i rom. mytologi.
- 102 *Tiberius*: rom. kejser (reg. 14-37 e.Kr.). – *Verdens ottende Underværk*: altså noget på højde med oldtidens forestilling om verdens syv underværker. – *Villa*: palads, palæ; fornem (især lændig eller sommer-) bolig. – *Venus*: den rom. mytologis kærlighedsgudinde, svarende til den gr. mytologis Afrodite. – *Asadyonense*: gr.: den af havet opstegne; Afrodite/Venus var efter den mytiske forestilling født og opkommet af havets skum. – *første Mestere*: mest fremragende kunstnere. – *nubisk*: neger, fra Nubien syd for Ægypten. – *Capri*: kejser Tiberius trak sig år 26 e.Kr. tilbage til bjergøen Capri uden for Napolibugten.
- 103 *Ostia*: det gamle Roms havneby, i nyere tid et stykke inden for kystlinien ca. 25 km sydvest for Rom. – *faculator*: lat.: kasteren, den samme som Diskokasteren, se n.t. s. 92.
- 104 *den romerske Agave(s)*: stor tykbladet plante, der efter et varierende, men anseligt antal år skyder blomst og derpå normalt dør. – *Albano, Frascati*: byer i Albanerbjergene, jf. s. 598. – *Napel og Sorrento*: ved Napolibugten 2-300 km syd for Rom. – *Vandet fra Trevi*: det store skulpturelle springvandsanlæg Trevi-fontænen i Rom (Rd4); en pave i 17. årh. finansierede forbedring af fontænen ved at beskatte vin; vandet galdt for ualmindelig godt, og i 19. årh. mente man, at man ville vende tilbage til Rom, hvis man for bortrejsen drak af Trevi-fontænen vand. – *Rafaello's Vigne*: vingård og udskænkingssted i Roms sydøstlige udkant, nær S. Giovanni in Laterano, jf. *Rom* (1877) 476. – *Mezzo*: it.: halv; »En mezzo er to

- Foghtters, if. Bergsøes note i *I Sabinerbjergene II* (1871) 61. – *Foghetta*: it: karaffel, som mål = 1/2 l.
- 105 *Jerngestel*: stativ af jern, her til at modellere skulptur op om. – *spille nærmet til Væg*: en art klink, et spil, hvor det gælder om at kaste en knap el. lign. så nær som muligt op til en væg. – *Modelleerstocken*: stok, som en billedhugger bruger til at forme leret. – *Fauner og Satyrer*: lavere mandlige guddomme i gr.-rom. mytologi, knyttede til naturen; satyrerne med bukkelignende træk og forbundne med vinguden.
- 107 *Sujetter*: emner. – *Remiser*: pengeforsendelser, specielt om studiestotte under udlandsophold. – *Camara*: by i det nordvestlige Italien heromt for sit marmor, der i blokke transporteredes til bla. billedhuggere i Rom. – *Teveronen*: (moderne: Aniene) biflod til Tiberen, som den udmunder i få km nord for Rom. – *Palæstrina*: bjergby ca 30 km øst for Rom i Sabinerbjergene, et yndet sommeropholdssted for Romis beboere og besøgende i de varme måneder.
- 108 *makke paa*: arbejde (uheldigt) på, forfuske. – *Via della Purificazione*: Rb4-5, udmunder i Piazza Barberini. – *Efterfølger ... svensk*: jf. det svensk-norske ngsfællesskab 1814-1905. – *Connexioner*: forbindelser.
- 109 *fydende Comptorhaand*: upersonlig sekretærskrift. – *Canovas fordomte Mønter*: den it. billedhugger A. Canova (1757-1822), hvis arbejder og stil af mange Thorvaldsen-beundrere regnedes for mindre seriøse, mere populære, slikket, erotisk; se fx Oehlenschlägers *Erindringer IV* (1851) 185. – *Calamitstykke*: (maleri eller) skulptur beregnet til anbringelse i et værelse, evt. mindre værelse. – *Bacchantinder*: i gr.-rom. mytologi vinguden Bacchus' kvindelige ledsagere. – *Palazzo Ruspoli(s)*: R,c4, på Corso, hvori nederste etage var udlejet til café; jf. *Rom* (1877) 275; også omtalt som Café nuovo, se nt. s. 17. – *Rigets Vaaben*: Danmarks kongevåben med bla. 3 løver i et skjold, der bæres af 2 vildmænd, stammer fra middelalderen, men fik sit udseende fastlagt i 1819. – i *de Dage*: jf. den for 1848 rådende enevælde, måske især Frederik VI's meget udtalte interesse for uniformer, statsymboler m.v.
- 110 *Aftrædelsesværelser*: værelser, hvor man kan tage ophold for kortere tid. – *Marsala*: en siciliansk hedvin. – *Erscheinung*: ty: fænomen, figur. – *café nev*: it: sort kaffe. – *con crema*: it: med fløde.
- 111 *bête noire*: fr: sort får, udskud. – *uvægen*: fr: beruset person, drukkenbolt. – *bon-ton*: fr: god tone. – *unique*: fr: eneste, specielt. – *gatche*: fr: kejtet. – *inparadisable*: fr: utilgivelig. – *Parvenu*: opkomling. – *Paradisfugl*: fugl(cart) fra Australien, jaget for sin fjerpragt, der bruges til pryd på damehatte. – *Oleanderbuske*: netter, stedsegrønne buske i Middelhavslændene, ofte anvendte som prydplanter i store potter. – *den gone Bresche*: åbning frembragt i fæstningsvold el. lign. ved angreb.
- 112 *Achilles*. – *Achaerne*: hovedmotiv i Homers *Iliaden* (måske 600 f.Kr.), der handler om grækernes (achaernes) forsøg på at erobre byen Troja; dette forhavende kompliceres af, at den græske helt Achille(us) trækker sig